

Brandnetels en algen gefotografeerd onder water in de overstromde uiterwaarden van Meinerswijk bij Arnhem. Op dit beeld is te zien dat het water op sommige plekken flink stroomde en dat na een paar dagen het water al troebel werd en vol algen zat.

Theo Bosboom

De stem van de natuur

DOOR DIANA BOKJE

De natuurfotografie verandert. Mooie esthetische beelden van prachtige landschappen of natuurverschijnselen krijgen steeds vaker een documentaire laag. De roep om het milieu en de natuur te beschermen wordt luider. Theo Bosboom is een van de Nederlandse pioniers op dit gebied. Dit jaar won hij twee prijzen bij de Zilveren Camera.

© Theo Bosboom

Eengroepje bloemen(reukloze kamille), met hun reflecties in de onderkant van het wateroppervlak, onderwater gefotografeerd met mijn camera in een onderwaterhuis in de overstromde uiterwaarden van de Rijn in Meinerswijk bij Arnhem op 17 juli 2021. Anders dan de overstromingen bij de Maas in Limburg, heeft het hoogwater in de Rijn geen noemenswaardige schade veroorzaakt in Nederland. De hoogst gemeten waterstand bij Lobith is op NAP+14,08 muilgekomen, een waarde die normaal gesproken alleen af en toe in de wintermaanden wordt bereikt.

“In Nederland geniet ik van de natuur, maar ik mis de woestheid

In de categorie Natuur en wetenschap won Theo Bosboom de tweede prijs met zijn serie onderwaterbloemen. Hij maakte de serie tijdens de heftige overstromingen afgelopen zomer. In eerste instantie lijken het mooie esthetische beelden van bloemen onder de wateroppervlakte. Wie beter kijkt, ziet al snel dat er iets niet klopt. De serie is een metafoor voor de klimaatverandering en de stijgende waterspiegel. “Toen ik de beelden van Limburg zag, was mijn eerste impuls om de auto te pakken en daar naartoe te rijden. Aan de andere kant was ik bang dat ik als een soort ramptoerist alleen maar in de weg zou lopen. Bovendien vroeg ik me af of ik iets zou kunnen

toevoegen aan het verhaal van al die andere fotografen daar. Ik besloot niet naar Limburg te gaan, maar hier rond Arnhem de uiterwaarden te bezoeken. Tijdens mijn eerste bezoek begon het water net een beetje te stromen. Het was volop zomer en de velden stonden vol bloemen, die ik langzaam onderwater zag verdwijnen. De slakken, mieren en kevertjes zochten een veilig heenkomen in de hoogste plekken in de bloemen. Een natuurramp in het klein. Er is niet heel veel fantasie voor nodig om daar het lot van de mensheid aan te koppelen. Een fascinerend onderwerp om te fotograferen, maar al snel realiseerde ik me dat de kern zich niet boven- maar onderwater afspeelde. Iedere dag bezocht ik dezelfde plek om de ontwikkelingen te volgen. De eerste dag was het water kraakhelder, de bloemen zagener fris en vrolijk uit. Al vrij snel werd het water troebel en verschenen de eerste algen. De laatste dag dat ik het water in ging was het een stinkende, bruine massa met rottende bloemen en één grote algen zee. Na vijf á zes dagen vielen de eerste plekken droog en was het voorbij.”

© Theo Bosboom

De ondergelopen bloemenvelden van Meinerswijk, Arnhem, gefotografeerd vanaf de voetgangersbrug over het gebied. Desierlijke gele bloemen zijn het Jacobs kruiskruid, een plant die giftig is voor de meeste zoogdieren.

VERSCHIL MAKEN

Met zijn fotoprojecten hoopt Theo Bosboom een klein verschil te maken in hoe mensen naar de natuur en de wereld kijken. Dit doet hij niet alleen als fotograaf, maar ook als voorzitter van de stichting Oog op de natuur (zie www.oogopdenatuur.nl), een fonds dat fotografen ondersteunt om belangrijke verhalen te vertellen over de natuur en de manier waarop wij met haar omgaan. De vorig jaar opgerichte stichting reikt beurzen uit aan fotografen en visuele verhalenvertellers met een bijzondere blik op de natuur. “In Nederland zijn de onderwerpen misschien minder groot en heftig dan in het buitenland, maar dat betekent niet dat je als natuurfotograaf hier geen verschil kunt maken. Dat blijkt ook uit de talloze aanvragen die de stichting ontvangt voor binnenlandse projecten. Bosboom zelf richt zich niet op echte natuurbeschermingsonderwerpen, maar probeert wel te verrassen door steeds weer nieuwe kanten van de natuur te laten zien en daarmee op kleine schaal mensen een duwtje in de goederichting

te geven. “Het zijn de processen in de natuur die me aantrekken. De dynamiek van de zee die elke keer het landschap totaal verandert en bijvoorbeeld tijdelijke zandpatronen creëert die even uniek zijn als een vingerafdruk. In eerste instantie is dat een gevoelsmatig proces, maar de laatste jaren hebben mijn beelden steeds vaker een wetenschappelijke grondslag. Op een gegeven moment zijn structuren en kleuren niet meer genoeg en wil je ook weten wat ze betekenen en waar ze vandaan komen. Het levert een spannender verhaal op.”

BRON VAN HET LEVEN

Op dit moment werkt de fotograaf aan zijn tweede boek over IJsland, een geliefd land van hem. “In Nederland geniet ik van de natuur, maar ik mis de woestheid en misschien ook wel het respect en zelfs de angst ervoor. Dat is wat mij elke keer weer naar dit ruige ongerepte eiland trekt. In Nederland wordt alles wat niet helemaal veilig is direct afgezet. In IJsland is veiligheid je eigen verantwoording en moet je

THEOBOSBOOM begint

foto-reizen, geeft fotografie cursussen en publiceerde drie foto-boeken en het studieboek *Seascapes*. Daarnaast publiceert hij regelmatig in nationale en internationale tijdschriften waaronder *National Geographic*, waarvoor hij als docent ook een bijdrage levert aan een masterclass. www.theobosboom.nl

oppassen dat de woeste oceaan je niet meesleurt of dat je overvallen wordt door een lavastroom. De omstandigheden zijn soms extreem waardoor je voelt dat je leeft.”

Dat deze spanning ook voor anderen herkenbaar is, blijkt uit de waardering die Theo Bosboom kreeg voor zijn foto van de toeristenstroom bij de uitbarsting van de IJslandse vulkaan in 2021. Zijn bijzondere invalshoek leverde hem de derde prijs bij de Zilveren Camera op in de categorie Natuur en Wetenschap singles. De mensen die massaal naar de vulkaan trokken vormden niet de ideale omstandigheden die de fotograaf zich gewenst had. “Ik stond daar en had het gevoel dat ik een soort flashback beleefde van het ontstaan van dit vulkanische eiland. Een heel emotionele ervaring waarin ik de bron van het leven voelde. Die ervaring, het overweldigende van de natuur en de nietigheid van de mens, dat wil je vastleggen. En dan sta je daar tussen duizenden IJslanders met gitaren en picknickmanden die marshmallows roosteren in de hitte van de lava.”

“In eerste instantie was het moeilijk om om te schakelen. Tot ik me realiseerde dat de bewoners heel trots zijn op hun eiland en zij het feest vierden van het uitbarsten van hun vulkaan. Omdat ik een van de weinige buitenlanders was die op dat moment IJsland binnen mocht, voelde ik me als een gast op hun feest. Fotografisch was het een uitdaging om die mensenmassa's in de natuur samen met de vulkaan te vangen in een spannend beeld. Het idee voor de foto ontstond toen ik 's avonds de toeristen massaal met hun lampen huiswaarts zag trekken. Door de lange sluitertijd zag de stroom mensen er uit als lava, beide kiezen ze de kortste weg naar beneden, een bevestiging dat mensen ook onderdeel zijn van de natuur.” □

© Theo Bosboom

Een lange rij wandelende mensen met hoofdlampjes, allemaal op weg terug van een bezoek aan de Fagradalsfjall-vulkaan op IJsland, gefotografeerd met een sluitertijd van 2 minuten, waardoor de richting van de beweging duidelijk wordt. Voormij leek de stroom van mensen op de stroom van lava uit de vulkaan; zowel mensen als lavastromen kiezen de gemakkelijkste weg naar beneden. Dit werd een paar maanden later ook bevestigd toen lava dit pad overstroomde en ontbegankelijk maakte. De foto is gemaakt op Goede Vrijdag 2 april 2021.